

одного, так і у міжконфесійній боротьбі і протистоянні, появі релігійних, агресивно налаштованих фанатиків. Прикладом може бути розповсюдження у сучасному суспільстві нетерпимого ставлення мусульман до християн.

4. Мовна антипатія – це вороже ставлення та неповага до особи, яка не володіє мовою місцевого населення.

5. Сексизм – це упереджене ставлення чоловіків до жінок, яке засноване на ідеології нерівності прав. Це стереотип домінування осіб однієї статі над іншою.

6. Нетерпимість за віковою ознакою або станом здоров'я – принизливе ставлення, неповага і упередженість до осіб похилого віку, інвалідів, ВІЧ-інфікованих, психічнохворих людей тощо.

7. Гомофобія – почуття ненависті по відношенню до гомосексуалістів; часто супроводжується внутрішніми страхами власних сексуальних фантазій та імпульсів.

Розглядаючи расову, національну чи релігійну нетерпимість, як мотив вчинення насильницьких злочинів (в тому числі вбивств), необхідно виходити з того, що основою його виступає один із вказаних негативних *стереотипів* у особи. Відповідно до нього особа сприймає будь-яку іншу людину (в даному випадку, яка характеризується ознаками іншої раси, національності, релігійних поглядів), її зовнішність, поведінку негативно і упереджено. Якщо це *упереджене ставлення* особи при певних обставинах обумовлює *вираз агресії* до іншої людини (групи людей) у вигляді завдання їй тілесних ушкоджень, умисного спричинення смерті, мордуванні тощо, має місце кваліфікуюча ознака – вчинення злочину з мотиву нетерпимості.

Підводячи підсумок, хотілось би зазначити, що однією з актуальних проблем сьогодення є потреба ретельного дослідження природи ксенофобії в суспільстві, аналізу особливостей механізмів вчинення злочинів на її ґрунті. Адже вони несуть особливу небезпеку для людства. На відміну від інших, від них потерпають не поодинокі жертви. Їх особливість в тому, що вони сіють розбрат і ворожнечу серед цілих груп населення, і поміж державами. Вони стають підґрунтям некерованих масових акцій, терористичних актів і, навіть, війн. Вкрай необхідно, на нашу думку, зараз приділити увагу формуванню низки концептуальних положень щодо методик розслідування злочинів, що вчиняються на ґрунті расової, національної чи релігійної ненависті, і виробленню механізму протидії цьому явищу.

Одержано 01.11.2019

УДК 346.34

Євгенія Володимирівна ПАВЛІЧЕНКО,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри державно-правових дисциплін та міжнародного права
факультету № 3 Донецького юридичного інституту МВС України;

 <https://orcid.org/0000-0003-4284-9824>;

Олена Павлівна ГУЗЕНКО,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри господарсько-правових дисциплін факультету № 3
Донецького юридичного інституту МВС України;

 <https://orcid.org/0000-0003-4002-2629>

ПРОБЛЕМАТИЧНІ ПИТАННЯ ВИДОВОЇ СТРУКТУРИ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Лізингові операції набирають особливої актуальності в умовах нестачі фінансового ресурсу суб'єктів господарювання для процесів оновлення основних фондів, які представлено активною їх частиною. За допомогою лізингу суб'єкти господарювання отримують можливість не лише покращити стан технологічного процесу, а й перш за все адаптувати існуючі інноваційні розробки, котрі стосуються їх бізнесу. Саме такі управлінські рішення надають можливість представникам підприємницького сектору вирішувати питання підвищення конкурентоспроможності продукції, робіт, послуг. Разом з тим проведені дослідження показують, що адаптування лізингових операцій в діяльності суб'єктів господарювання можливе лише за умови володіння теоретико-методологічними аспектами з позиції сутнісного змісту дефініції «лізинг» та видової структури тих операцій, які він забезпечує. Отже на сучасному етапі розвитку лізингового бізнесу в Україні, яка відзначається регульованими ринковими відносинами, доволі гостро постає питання розуміння доцільності впровадження тих чи інших класифікаційних ознак для визначення виду лізингової операції. Усе означене підкреслює актуальність та сучасність обраного напрямку дослідження.

Доцільно звернути увагу на той факт, що питання лізингу, лізингових операцій, механізму їх здійснення не можна віднести до початково створених новацій. Таке твердження витікає з того, що існують доволі змістовні наукові розробки з питань лізингового бізнесу, результати яких викладено в чисельних наукових працях. Серед науковців, які переймаються питаннями лізингового бізнесу доцільно відзначити наступних: Д. Богодухов, С. Кисіль, Ю. Луців [1], В. В. Іванишин [2], А. Г. Барабаш [3], І. Є. Якубівський [4], Б. Ф. Усач та Т. І. Хомуляк [5], О. А. Левченко [6] та інших. Незважаючи на велику кількість наукових публікацій, у вітчизняній економічній літературі недостатньо уваги приділено саме системному підходу до формування видової структури лізингових операцій в Україні.

Як стверджує О. А. Левченко [6] «... в Україні лізинг є порівняно новою формою підприємницької діяльності, сформованої в період ринкової трансформації економіки. Зважаючи на нерозвиненість фондового ринку, відсутність державного стимулювання розвитку лізингу, фінансову слабкість лізингових компаній та обмеженість застосування всього спектру прийомів і методів при здійсненні ними лізингової діяльності, а також неврегульованість нормативно-правового забезпечення функціонування фінансово-кредитного механізму активізації лізингової діяльності в Україні, в сучасних умовах лізинг повноцінно розвиватися не може». Потребують дослідження майже всі аспекти методологічного здійснення лізингових операцій. У нашому випадку обрано розгляд існуючої класифікаційної основи лізингового бізнесу.

На першому етапі вивчення пропонується розгляд вже існуючих класифікаційних ознак, які у більшості випадків використовують під час вибору виду лізингу. Отже, з метою деталізованої характеристики існуючих класифікаційних ознак в сфері лізингу та відображення видової його структури скористаємося табличним методом представлення даних (табл. 1).

Таблиця 1

Видова структура лізингових операцій на базі класифікаційних ознак*

Класифікаційна ознака	Види лізингу	Автори (науковці)
Залежно від типу майна	Лізинг рухомого майна	Трач В. П.
	Лізинг нерухомого майна	
Відповідно до рівня окупності	Лізинг з повною окупністю	
	Лізинг з неповною окупністю	
Залежно від форми лізингових платежів	Грошовий лізинг	Философова Т. Г.
	Компенсаційний лізинг	
	Змішаний лізинг	
З метою нарахування лізингових платежів	Фіксований лізинговий платіж	Грабельська О. В.
	Авансовий лізинговий платіж	
	Мінімальний лізинговий платіж	
За ступенем окупності	Лізинг з повною окупністю	Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М. Ю. та ін.
	Лізинг з неповною окупністю	
Залежно від обсягів обслуговування майна	Частий лізинг	Драбовський А. С.
	Мокрий лізинг	
	Частковий лізинг	
	Генеральний лізинг	
Залежно від форми організації і кількості суб'єктів	Прямий лізинг	Онім І. В.
	Посередній (непрямий)	
	Роздільний лізинг	

* Примітка : Інформація систематизована та узагальнена на основі джерел [7–13].

Розширюючи межі дослідження варто звернутися до праці Б. В. Дергалюк [14], який звертає увагу на доцільність виокремлювати лізинг за класифікаційною ознакою « за об'єктом сервісного обслуговування». Науковець пропонує за вказаною ознакою розрізняти такі види лізингу як :

- чистий лізинг, за якого всі витрати пов'язані з експлуатацією, ремонтом та страхуванням майна, що було передано в лізинг, несе лізингоодержувач;
- повносервісний лізинг, який передбачає, що лізингодавець надає комплексну систему технічного обслуговування, ремонту, страхування тощо;
- частково сервісний лізинг, який передбачає, що лізингодавець надає попередньо домовлений комплекс послуг по обслуговування об'єкта лізингу;
- генеральний лізинг, який дає змогу при тривалій і надійній співпраці лізингодавця з лізингоодержувачем заключати генеральну угоду по наданню лізингової лінії, по якій лізингоодержувач може при необхідності отримувати додаткове обладнання без укладання кожного разу нової угоди.

Ми погоджуємося з думкою Н. Ментух та О. Шевчук [15] стосовно того, що «...досі не проведено чіткої класифікаційної межі між різновидами лізингу, допускається змішування понять, тобто коли для зазначення одного і того ж виду лізингу можуть застосовуватися стандартні поняття, такі, як фінансовий лізинг, капітальний, стандартний тощо». У своїх дослідженнях науковці пропонують провести класифікацію лізингу за ознакою «суб'єкти лізингової діяльності», а саме [15]: лізинг, що здійснюється лізинговими компаніями; лізинг, що здійснюється фінансовими установами (банками); лізинг, що здійснюється дочірніми компаніями виробника обладнання предмета лізингу (вендерний лізинг); державний лізинг, що здійснюється державними лізинговими компаніями.

На нашу думку враховуючи законодавчо закріплені види діяльності в Україні, для більш деталізованого дослідження варто виокремити групу лізингових операцій з позиції рівня бізнес циклів. Мається на увазі до видової структури лізингових операцій включити класифікаційну ознаку «належність до сфери бізнесу», тобто розрізняти такий лізинг як: лізинг підприємств малого бізнесу, лізинг підприємств середнього бізнесу та лізинг підприємств великого

бізнесу. Такий підхід надасть можливість підприємствам під час прийняття управлінських рішень враховувати особливості ведення певного виду бізнесу. Пропозиція є актуальною так як торкається перш за все питань оподаткування в сфері лізингових операцій.

Якщо розглядати загальну позицію перспектив розвитку лізингу в Україні, то ми погоджуємося з думкою А. В. Череп та Урусова З. П. [16] стосовно того, що «одним із перспективних напрямів розвитку лізингової діяльності є практика забезпечення науково-дослідних та дослідно-конструкторського та наукового супроводу лізингових операцій. При цьому лізингові компанії мають декілька пропозицій до виробничих підприємств: від простого надання устаткування до участі у розробках і створенні нематеріальних активів».

Висновки. Проведені дослідження надають можливість зробити ряд висновків. По-перше належне та якісне здійснення лізингового бізнесу в основному залежить від правильності розуміння видової структури лізингових операцій, що сприяє прийняттю більш виражених управлінських рішень суб'єктами господарювання. По-друге суб'єктам господарювання доцільно проводити постійний моніторинг змін на ринку лізингових послуг, що надасть можливість своєчасної адаптації існуючих новацій. По-третє при виборі певного виду лізингової операції суб'єкти господарювання мають визначитися з доцільністю її проведення в сучасних реаліях, тобто спрогнозувати її окупність та ефективність в майбутньому.

Перспективами подальших досліджень можуть виступати питання методологічного аспекту здійснення лізингових операцій з обов'язковим врахування існуючих новацій та з урахуванням рівня ризику їх адаптації в майбутньому.

Список бібліографічних посилань

1. Богодухов Д., Кисіль С., Луців Ю. Посібник з лізингу : навч. посібн. / наук. ред. Л. Я. Снігір. Київ : Поліграф плюс, 2009. 388 с.
2. Іванишин В. В. Роль лізингу в забезпеченні сільськогосподарських підприємств засобами механізації. Київ : ІАЕ УААН, 2003. 294 с.
3. Барабаш А. Г. Правове регулювання лізингових відносин в Україні : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Харків : УкрДАЗТ, 2007. 30 с.
4. Якубівський І. Є. Договір фінансового лізингу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Львів, 2003. 198 с.
5. Усач Б. Ф., Хомуляк Т. І. Бухгалтерський облік і аудит лізингових операцій : монографія. Львів : ЛБІ НБУ, 2005. 159 с.
6. Левченко О. А. Фінансово-кредитний механізм активізації лізингової діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Київ, 2019, 24 с.
7. Трач В. П. Лізинг: теоретичні аспекти та практика (на прикладі автотранспортних засобів). Львів : Вид-во Держ. ун-ту «Львівська політехніка», 1999. 435 с.
8. Философова Т. Г. Лізинг. М. : Юнити-Дана 2006. 191 с.
9. Грабельська О. В. Лізинг: класифікація та ефективність застосування. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2011. № 704. С. 89–94. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12385/1/015_Lizing%20 (дата звернення: 20.10.2019).
10. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник / М. П. Бутко, І. М. Бутко, М. Ю. Дітковська та ін. ; за заг. ред. М. П. Бутка. Київ : Центр учб. літ., 2018. 480 с.
11. Музиченко А. С. Інвестиційна діяльність в Україні. Проблеми регулювання : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 406 с.
12. Дравовський А. Г. Лізинг як альтернативна форма фінансування та інвестування в сучасних умовах. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2012. № 3. С. 65–72. URL: <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/721.pdf> (дата звернення: 20.10.2019).
13. Онім І. В. Класифікація лізингу. *Проблеми обліку, контролю та аналізу в економіці України*. 2009. № 2. С. 126–127.
14. Дергалюк Б. В. Методичні підходи до класифікації лізингу в Україні: проблеми та перспективи. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2011. № 8. С. 208–213.
15. Ментух Н., Шевчук О. Теоретичні аспекти класифікації лізингу. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. Вип. 1 (9). С. 75–80.
16. Череп А. В., Урусова З. П. Методичний підхід до відбору ефективних лізингових проектів. *Економічний простір*. 2011. № 45. С. 184–192.

Одержано 01.11.2019

УДК 341.231.14

Вікторія Олегівна ПАНКРАТОВА,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-4775-565X>

ПРАВО НА ОСВІТУ: ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Культурні права органічно входять у систему прав людини. У даній системі всі права рівнозначні, взаємопов'язані і взаємодоповнючі. У разі, якщо будь-яке з прав, що включене в дану систему «не працює», це призводить до дисбалансу суспільних відносин. Тому для успішного формування правової, соціальної держави культурні права